

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-2 / 234

Ankara

13 / 1 / 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 11/1/2000 tarihinde kararlaştırılan "Kamu Hizmetleri ile İlgili İmtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmelerinde Bunlardan Doğan Uyuşmazlıklarda Tahkim Yoluna Gidilmesi Halinde Uyulması Gereken İlkelere Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

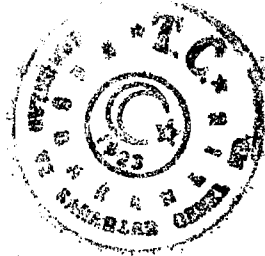
- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Etraf Kom.	- Adalet
Tarih	14.1.2000-1/616
E. M. M. V.	E. D. D. K.
BAŞKAN	M. E. E.

GENEL GEREKÇE

13/8/1999 tarihli ve 4446 sayılı Kanunla Anayasanın 125 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milletlerarası tahkim yoluyla çözölmesi ve milletlerarası tahkime ancak yabancılik unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilmesi hükmü getirilmiştir.

Söz konusu Anayasa değişikliğine paralel olarak kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde tahkim yoluna gidilmesi halinde sözleşmede uyulması gereken ilke ve esaslar ile milletlerarası tahkime ilişkin ilkeleri belirlemek amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Kanunun amacı olarak, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesinin öngörülmesi durumunda, taraflarca sözleşme yapılırken uyulması gereken ilke ve esasların belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 2- Madde ile, tahkim yolu, milletlerarası tahkim anlaşması, yabancılık unsuru ve sözleşme kavramlarının tanımı yapılmıştır.

Madde 3- Madde ile, yabancılık unsuru taşıyan kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde tahkim yoluna gidilebilmesinde uyuşmazlıkların çözüm yerleri belirlenmiştir.

Madde 4- Madde ile, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde yargı yolu dışında tahkim yolunun öngörülmesi halinde; bunun sözleşmeye konulacak tahkim şartı veya ayrı bir tahkim sözleşmesi yoluyla yapılabileceği öngörülmüş ve tahkim anlaşmasının nasıl yapılacağı, tahkim şartı veya tahkim sözleşmesinde belirtilmesi gereken hususlar ayrıntılı olarak ifade edilmiştir.

Madde 5- Madde ile, imtiyaz sözleşmelerine ilişkin olarak verilen hakem kararlarının temyizinin Yargıtayda, tanıma ve tenfizinin ise asliye hukuk mahkemelerinde görüleceği hükme bağlanmıştır.

Madde 6- Madde ile, bu Kanunda ve usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası anlaşmalarda hüküm bulunmaması halinde 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun tahkim ile ilgili hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

Madde 7- Madde ile, 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak, 3096 ve 3465 sayılı kanunlara tabi olarak yap-işlet-devret modeline göre başlatılmış proje ve işlere ilişkin sözleşmelerin, görevli şirketin başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilmesinden itibaren üç ay içerisinde özel hukuk hükümlerine göre yeniden düzenlenebilmesi hükme bağlanmıştır.

Geçici Madde 1- Madde ile, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu hizmeti ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerine göre başlatılmış olan proje ve işlere de bu Kanun hükümlerinin uygulanabilmesine imkan tanınmıştır.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

Madde 9- Yürütme maddesidir.

**KAMU HİZMETLERİ İLE İLGİLİ İMTİYAZ ŞARTLAŞMA VE
SÖZLEŞMELERİNDE BUNLARDAN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARDA
TAHKİM YOLUNA GİDİLMESİ HALİNDE UYULMASI
GEREKEN İLKELERE DAİR KANUN TASARISI**

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesinin öngörülmesi durumunda taraflarca sözleşme yapılırken uyulması gereken ilke ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

Madde 2- Bu Kanunda geçen;

a) Tahkim yolu: Tarafların doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlığı aralarındaki anlaşmaya göre,Devlet yargısı dışında hakem denilen özel şahıs ya da şahısların kararına götürdükleri, usulü taraflarca belirlenebilecek özel bir yargılama faaliyetini,

b) Milletlerarası tahkim anlaşması: Yabancılık unsuru taşıyan kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tamamının veya bir kısmının milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi için yapılan anlaşmayı,

c) Yabancılık unsuru: Sözleşmeye taraf olanlardan ya da taraf olan kurulu veya kurulacak şirket ortaklarından en az birinin yabancı menşeli olması veya sözleşmenin uygulanabilmesi için yurt dışı kaynaklı sermaye veya kredi veya teminat veya sigorta sözleşmelerinin akdedilmesinin gerekli olması veya ifa yerinin Türkiye dışında bulunması hallerinden birini,

d) Sözleşme: Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini,

ifade eder.

**Yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıkların milletlerarası tahkim
yoluyla çözümü**

Madde 3- Yabancılık unsuru taşıyan sözleşmelerde bunlardan doğan uyuşmazlıkların;

a) Türkiye’de toplanarak Türk hukukuna ya da yabancı hukuka göre karar verecek hakem veya hakem kurulunda,

b) Yabancı bir ülkede toplanarak Türk hukukuna ya da yabancı hukuka göre karar verecek hakem veya hakem kurulunda,

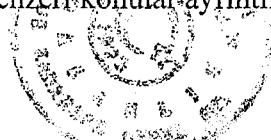
c) Kendi tahkim usulü bulunan milletlerarası tahkim kuruluşunda,

çözülmesi kabul edilebilir.

Tahkim yoluna ilişkin ilkeler

Madde 4- Tahkim yolunun öngörülmesi halinde tahkim anlaşması, sözleşmeye konulan tahkim şartı veya ayrı bir tahkim sözleşmesi şeklinde yapılabilir. Tahkim sözleşmesi, sözleşmenin yürürlüğe konulmasındaki usule tabi olur.

Tahkim şartı veya tahkim sözleşmesinde; tahkim yoluyla çözülecek uyuşmazlıklar, uygulanması istenilen tahkim kuralları, tahkim yeri, hakem ya da hakem kurulunun seçimi ve sayısı, nitelikleri, hakem kurulunun yetkisi, hakem kurulunun yargılama usulü, yargılamada kullanılacak dil, uyuşmazlığın esasına uygulanacak maddi hukukun seçimi, tarafların delil ikamesi, bilirkişilerin seçimi, uyuşmazlığın diğer tarafa ne şekilde bildirileceği, bildirim süresi, tahkim süresi, hakem kurulunun delil toplama yetkisi ve usulü, hakem ücreti, yargılama giderleri, vekalet ücreti ve benzeri konular ayrıntılı biçimde düzenlenir.

Hakem kararlarının tanınması, tenfizi ve temyizi

Madde 5- Sözleşmelere ilişkin olarak verilen hakem kararlarının temyizi Yargıtayda, tanıma ve tenfizi ise asliye hukuk mahkemelerinde görülür.

Hüküm bulunmayan haller

Madde 6- Bu Kanunda ve usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası anlaşmalarda hüküm bulunmayan hallerde, 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile 20/5/1982 tarihli ve 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun tahkim ile ilgili hükümleri uygulanır.

Madde 7- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak, birinci fıkrada belirtilen proje ve işler ile 3096 ve 3465 sayılı kanunlara tabi proje ve işlere de 5 inci madde hükmünün uygulanmasına, görevli şirketin bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir. Bu durumda, idare ile görevli şirket arasında yapılmış olan sözleşme, özel hukuk hükümlerine göre Bakanlar Kurulu kararının yayımından itibaren üç ay içinde yeniden düzenlenir. Bu süre, tarafların mutabakatı ile en çok üç ay daha uzatılabilir.”

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerine göre başlatılmış projeler ve işler, tabi oldukları usul ve esaslara göre sonuçlandırılır.

Ancak, birinci fıkrada belirtilen proje ve işlere de bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına, görevli şirketin bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

T/ 1

Yürürlük

Madde 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 9- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

<i>U. Bağcı</i> U. BAĞCI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>H. H. Özkan</i> H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>M. C. Örsümer</i> M. C. ÖRSÜMER E. ve T. Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	<i>R. Ö. Çelebi</i> R. Ö. ÇELEBİ Devlet Bakanı
<i>A. K. Tanrıkoru</i> A. K. TANRIKORU Devlet Bakanı V.	<i>M. Keleş</i> M. KEŞEŞ Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. S. Gürel</i> Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	<i>S. M. Öcalan</i> S. M. ÖCALAN Devlet Bakanı
<i>V. K. Ova</i> V. K. OVA Devlet Bakanı	<i>M. K. Özalp</i> M. K. ÖZALP Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. R. M. Savaş</i> Prof. Dr. R. M. SAVAŞ Devlet Bakanı	<i>S. M. Öcalan</i> S. M. ÖCALAN Devlet Bakanı V.
<i>H. G. Emici</i> H. G. EMİCİ Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. Üsenmez</i> Prof. Dr. S. ÜSENMEZ Devlet Bakanı	<i>E. S. Saydali</i> E. S. SAYDALI Devlet Bakanı	<i>F. Önlü</i> F. ÖNLÜ Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. E. Çay</i> Prof. Dr. E. ÇAY Devlet Bakanı	<i>M. K. Özalp</i> M. K. ÖZALP Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i> Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	<i>S. Ç. Makaoğlu</i> S. Ç. MAKAOĞLU Milli Savunma Bakanı
<i>S. Tantan</i> S. TANTAN İçişleri Bakanı	<i>İ. Cem</i> İ. CEM Dışişleri Bakanı	<i>S. Oral</i> S. ORAL Maliye Bakanı	<i>M. Bostancıoğlu</i> M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
<i>H. G. Emici</i> H. G. EMİCİ Devlet Bakanı	<i>M. K. Özalp</i> M. K. ÖZALP Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. H. Y. Güralp</i> Prof. Dr. H. Y. GÜRALP Ulaştırma Bakanı	<i>H. Y. Güralp</i> H. Y. GÜRALP Tatım ve Köylük Bakanı
<i>Y. K. Özalp</i> Y. K. ÖZALP Çalışma ve Sosyal İş. Bakanı	<i>A. K. Tanrıkoru</i> A. K. TANRIKORU Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>M. Talay</i> M. TALAY Kültür Bakanı	<i>E. Mumcu</i> E. MUMCU Turizm Bakanı
<i>M. Ç. Özalp</i> M. Ç. ÖZALP Prof. Dr. N. Ç. Özalp Orman Bakanı	<i>F. A. Tekin</i> F. A. TEKİN Cevre Bakanı		

Dosya No.

101-2

24